

Udeležite se svečane proslave padlih partizanov in koncerta pevskih zborov v Trebčah

Obnovljena izdaja - Leto XVIII. - Štev. 17 (681) - Trst - 16. septembra 1966 40 lir Spediz. in rbb. post. Gruppo II

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Elementi za debato o združitvi socialistov s socialdemokrati

Proces socialdemokratske združitve se čedalje bolj kaže kot operacija z razbijaškimi nameni, podrejena KD, njeni konservativni in korupcijski politiki (za zgled naj služi primer Agrigenta!). Takozvana »združitev« se v resnici pripravlja v vzdušju involucije politike levega centra tako na področju mednarodnih odnosov kot v notranji in gospodarski politiki. V najboljšem primeru odgovarja vlada z molkom na otežitev položaja v Vietnamu zaradi ameriškega »stopnjevanja«, namesto da bi prispevala k nehanju imperialistične agresije. Na neonacistično ofenzivo na Južnem Tirolskem, ki ima svoje navdihovalce in pokrovitelje v Nemški zvezni republiki in ne samo v Avstriji, Moro odgovarja, govoreč o »zavezniki« Nemčiji, namesto da bi močno obsodil nemški revanšizem in militarizem. Gre za tisto Nemčijo, da si bomo na jasnem, v kateri se zbirajo fašisti, ustaši in slični zločinci, ki morijo, funkcionarje in državljane socialistične Jugoslavije, prepričani, da jih ne bo nihče zasledoval.

Kar se tiče gospodarske politike, je dovolj citirati en sam primer: soglasje PLI (stranke Confindustrie) z zadnjo verzijo načrta Pieraccini, tistega načrta, ki — kot je znano — obsoja na smrt tržaško ladjedelniško industrijo

V Trstu, kjer je bilo pogostoma rečeno, da takozvani proces združitve med PSI in PSDI ne bi bil smel imeti značaja odločitve na vrhovih, pač pa bi se bil moral uresničiti na podlagi široke in demokratične razprave na bazi, se dogodki naglo razvijajo. Socialisti in socialdemokratje so hoteli anticipirati vse. So že sklenili, da bodo predložili skupno listo za pokrajinske in občinske volitve (potem, ko so zahtevali, če so nekatere vesti resnične, odložitve volitev za 15 dni, da bi lahko imeli čas za... združitev).

Govorili so o vsem, računajoč na isto število glasov, ne pa o programu, kar je, zgleđa, drugorazrednega značaja v vzdušju degeneracije demokracije in režima, ki je značilen za levi center. Tajnik federacije PSI je res dejal, da vsa vprašanja še niso rešena, a je zagotovil, da bo vse v redu. O razpravi na bazi in med ljudskimi množicami se ne govori več: ni več časa.

V resnici pa bi bilo zelo težko za »združevalce« začeti takšno razpravo. Vsi vedo, da bodo v Trstu imeli v rokah »novo« stranko socialdemokratje, zavezniki in najzvestejši hlapi KD v vseh teh letih, saj je sam tržaški socialdemokratski tajnik dejal o sebi in o svojih kolegi, da so »kimovci« Krščanske demokracije.

Kaj lahko povedo torej tržaškim volivcem? In kaj lahko še

posebej povedo Slovincem spričo neizpolnenih obljub v zvezi z narodnimi pravicami naše skupnosti?

V zadnjem času se je zvedelo za izjavo ministra Tolloya, ki je, zamenjajoč zunanjo trgovino s politiko, vladno vlogo s strankarsko propagando, skušal prepričati o »pozitivnem mnenju« tov. Tita v zvezi s socialdemokratsko združitvijo.

Minister Tolloy je vaju takšnega obnašanja. Slovinci se še vedno spominjajo nekega njegovega govora v Parlamentu, ko je trdil, da je mirna asimilacija najboljša politika za Slovence v Italiji. Tr-

žčani se spominjajo njegovih izjav za prosto cono, čemur so sledile izjave proti takšnemu ukrepu. Njegova zadnja »nesrečna poteza« pa bo prešla v zgodovino (prav gotovo ne v zgodovino resnih dogodkov): na otvoritvi tržaškega velesejma je g. minister za zunanjo trgovino prišel k nam, da bi nam govoril o politiki okrepitve ladjedelnic. Naslednji dan je predsednik IRI uradno sporočil na tiskovni konferenci načrt, ki predvideva likvidacijo ladjedelnice Sv. Marka. S takimi precedensi minister Tolloy prav gotovo ne more biti glasnik dru-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Deželni komite KPI o nalogah komunistov

Okrepitev pobud za popolno narodno enakopravnost Slovencev

Obsodba atentatov v Gornjem Podižju

Deželni komite KPI je na svoji zadnji seji, razpravljal o sedanjem političnem položaju in o nalogah komunistov v boju za mir in za gospodarsko - socialni razvoj Furlanije - Julijske krajine. Sprejel je tudi stališče osrednjega vodstva KPI ter podčrtal, da ponavljanje zločinskih napadov ob meji na Brennerju, ki jih izvajajo teroristi, katere podpirajo, oborožujejo in hrabijo pangermanski krogi, militaristične organizacije in SS v Avstriji in v bonnski Nemčiji, ogrožajo evropsko varnost in mir. Ti napadi so sad politike, ki jo izvaja vodilni razred »atlantske« Nemčije, s podporo svojih ameriških in evropskih zaveznikov, med katerimi se odlikujejo demokristjani, socialdemokrati in vlade, ki so si sledile v zadnjih letih v Italiji.

Vladna politika v Gornjem Podižju je bila nesposobna zagotoviti enakopravnost med državljani in z dejansko uveljavitvijo principov avtonomije in popolne zaščite pravic nemške narodne manjšine v Italiji. Gre za dve plati položaja, ki zahtevajo prebivalstvo naše dežele, ki je toliko pretrpelo zaradi nacionalizma, nacifašizma in vojne, čigar posledice Furlanija - Julijska krajina še vedno čuti.

Komunisti Furlanije-Julijske krajine, spominjajoč se velikega deleža v skupni protifašistični borbi in odpornosti, pozivajo vse demokratične laične in katoliške sile, k uvrstitvi boja proti pangermanske-mu revanšizmu, za nedotakljivost evropskih meja in za mir ter za najširšo protifašistično enotnost.

S tem bojem se neločljivo pove-zane tudi akcije za zaščito enakopravnosti državljanov različnih narodnosti, ki je predpogoj in podlaga za miroljubno sožitje. V tej zvezi prihaja do izraza neznosen položaj v naši deželi, kjer Slovenci še ne uživajo svojih narodnih pravic, se ne spostujejo določila memorandumu o soglasju iz leta 1954, ne določila republiške ustave in na določila posebnega statuta Furlanije-Julijske krajine, kateri se celo zanika pristojnost za probleme, etničnih manjšin.

Resna stvar je dejstvo, da kršitev avtonomije sprejema večina levega centra v deželi, ki pozablja ne le na temeljne principe demokracije temveč tudi na prispevek, ki ga je dalo slovensko prebivalstvo za stvar svobode narodov in v borbi za ustanovitev avtonomne dežele, ki je dobila poseben statut prav zaradi obstoja etnične manjšine na njenem ozemlju.

Deželni komite KPI se obvezuje, da bo še bolj razvil iniciative in akcije za popolno enakopravnost Slovencev v okviru boja za mir, demokracijo in za razvoj avtonomije.

„Trojezičnost“

V gornji tržaški okolici so nalepili razglase nabornega urada. Pisani so v italijanskem in slovenskem jeziku. Pod njimi je nalepljen še razglas, ki ga je podpisal tržaški župan Franzil. Toda namesto slovenskega je tokrat prevod

Ob novem šolskem letu

Cez dva tedna se bo začelo novo šolsko leto. Pred starše, pred učence se mladino in pred vzgojitelje se postavljajo nove skrbi in tudi težave.

Vpisovanje v šole vseh vrst in stopenj je v polnem teku. Slovenski starši so dolžni, da opravijo svojo narodno dolžnost, da vpišejo svoje otroke v slovensko šolo.

Slovenska šola je povsem enakopravna. Zato je izgovor nekatereh, ki menijo, da je boljše ako

svoje otroke vpišejo v italijansko šolo, povsem neutemeljeno in zgrešeno. Tudi izgovor, da absolutno slovenske šole težko najde zaposlitev, je neutemeljeno. Dejstva jasno govorijo.

Res je, da v slovenski šoli srečujemo težave. Toda pri tem ne smemo pozabiti, da podobne težave srečujemo tudi v italijanski šoli. Jasno nam mora biti, da bo slovenska šola postala boljše, da bodo lažje odstranjene težave če bo tudi številčno močnejša.

Ob vstopu v novo šolsko leto mislimo na tiste male maturante, ki so letos zapustili enotno nižjo srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom in ki nimajo namena nadaljevati študija na licejih, višjem trgovskem zavodu ali učiteljskih. Zakon za slovensko šolo, ki je bil sprejet pred uvedbo splošne šolske reforme ne predvideva nobene take šole, na kateri bi se slovenska mladina v svojem materinem jeziku lahko usposobila za bodoči poklic.

Pristojne oblasti vedo kakšne so naše zahteve. Ne vemo še kaj mislijo o teh zahtevah. In zaradi tega smo upravičeno zaskrbljeni.

Toda to ni dovolj. Zahteve moramo podkrepiti. In če bo slovenska šola številčno močnejša bo lažje izbojevati pravico, ki nam pripada. Tudi zato še enkrat poudarjamo, da Slovenec spada v slovensko šolo!

Zgrešena politika kitajskih voditeljev

Takoimenovana »kulturna revolucija«, ki so jo pred nekaj tedni sprožili v LR Kitajski, se je popolnoma sprijela ter spremenila v grobo protisovjetsko gonjo. Tiskovne agencije poročajo, da je med »rdečimi gardisti« prišlo tudi do medsebojnih obračunavanj. Protisovjetske demonstracije, ki so bile v Pekingu, je ves napredni svet obsodil kot provokacijo, naperjeno proti prvi socialistični državi in proti enotnosti mednarodnega delavskega gibanja. Delavske in komunistične partije raznih dežel so obsodile politiko, ki jo vodijo na Kitajskem. Tudi KPI je obsodila to politiko. V sporočilu, ki ga je objavilo vodstvo v Rimu je med drugim rečeno:

»Združene države Amerike ogrožajo mir v svetu. Po vseh delih sveta so posejale vojaška oporišča. Narodom hočejo vsiliti svojo voljo. Proti narodu, ki zahteva svobodo in

neodvisnost so sprožile napad. Proti Kitajski vodijo sovražno politiko. Hočejo razširiti vojno v Aziji. Zelo zgrešeno bi bilo, če demokratične sile ne bi tega upoštevale. Danes je poglobljena naloga osamiti vojnohujskaško skupnino, ki vodi politiko ZDA, npr. praviti konec vojni v Vietnamu, okrepiti stvar miroljubnega sožitja in svobode narodov.

KPI je ostro kritizirala voditelje KP Kitajske zaradi razbijanja enotnosti socialističnih dežel in mednarodnega delavskega gibanja. Nesmiselno in zelo škodljivo je zavračati predloge, ki so jih postavile sovjetska in druge partije glede skupne fronte proti imperializmu, izvajati razbijaštvo, napadati Sovjetsko zvezo. Metode, katerih se poslužujejo voditelji kitajske partije, so obsodbe vredne. KPI poziva KP Kitajske, naj popravi hude napake. Tako je poudarjeno v sporočilu.

16.9.1966

Trebče se pripravljajo na nedeljsko proslavo

Trebče se pripravljajo na svoj veliki praznik. V nedeljo popoldne se bodo poklonile spominu žrtev fašizma. Letošnja proslava, ki soupada z dvajseto obletnico postavitve spomenika na vaškem trgu, bo izredno slovesna. Po komemoraciji pred spomenikom bo na vrtu Ljudskega doma koncert, kakršnega v Trebčah še niso imeli. Nastopili bodo skoraj vsi zbori s Tržaškega, zbor iz Doberdoba in zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine, ki bo imel samostojni koncert. Pričakujemo, da bo ta izredna prireditev prava bila v Trebče veliko množico iz bližnjih pa tudi oddaljenejših krajev

Da je v vasi nekaj novega, sem zvedel že prvi večer, ko me je pot zanesla v Trebče.

Ko greš mimo trebškega Ljudskega doma se moraš ustaviti: pokramljaš s tovariši, ki jih je vedno nekaj, spišeš oranžado ali kozarec vina, nato pa narej. Skromen je ta Ljudski dom, toda prevzame te domače vzdušje in to pomeni več od vseh marmornatih stebrov, ki so mrzli...

No, tistega večera je iz doma donelo petje zbora...

«Kdo pa so dekleta mlada, puške imajo na ramah...»

Od čistih dekliških, mimo fantovskih do zrelih moških glasov: Trebče pojo. Tudi moja kitararska duša je zapela, ko sem vstopil. Veste, kaj pomeni človeku, ki v lastni vasi vidi zbranih trideset pevcev le ob večjih pogrebih, če vidi na vaji skoraj sedemdeset članov zbora, ki se resno in požrtvovalno pripravljajo na nastop?

Zlobnež bi rekel, da je to le muha enodnevnica, toda petje in prosveta gresta v Trebčah po starem ljudskem običaju tiho skozi vas, redkokdaj odiekne njih odmev v mestnem središču, kjer sede kulturni birokrati...

Trebški zbor poznajo še iz nastopov pred nekaj leti: mogočen zbor, ponosen v svojih rdečih ovratnicah in z borbeno pesmijo na ustih. Iz pripovedovanja pa sem zvedel, da sega pevska tradicija v Trebčah se v leta črne more 1928... Pripravljalo se leta bazoviških junakov, v farovžu pa vadi cerkveni

Nova sezona Slovenskega gledališča

13. oktobra 1966 ob 21. uri bo Slovensko gledališče v Trstu otvorilo novo sezono z veliko dramo Maksima Gorkoga »Na dnu«. Poleg Gorkoga so na programu dela klasičnega slovenskega gledališča, kot sta to Novačanov »Herman Celjski« in pa »Ta sveti dan veseli dan« v Hartmanovi priredbi Drabosnjakovega primitivnega ljudskega teatra; sem spada tudi Večer posvečen slovenskemu humorju. Moderno gledališče je zastopano s Pirandellovo znamenito dramo »Nocoj improviziramo« (Questa sera si recita a soggetto), sodobno pa s slovensko noviteto domačega avtorja z Mrožkovimi enodejankami — povesticami T. Williamsa, ki je dal dramaturško obliko čudovitim črnim bluesom. Otroke bo tokrat zabaval Grimov »Obuti maček« v priredbi E. Martinuzzijsa. Namesto komedije je uprava Slovenskega gledališča sklenila ugoditi občinstvu z Leharjevo opereto »Zemlja smehlija« in to kljub velikim tehničnim in finančnim težavam, ki so povezane z uprizoritvijo te zahtevne gledališke zvrsti.

pevski zbor, ki pa mu večkrat »uide« narodna, fantovska, borbeno pesem, ki bo bodrila srca, v vaških gostilnah, miliciji in karabinjerjem v brk.

In tako vse do današnjih dni, s kratkimi premori.

Tokrat je bila povod za poživitev zbora proslava dvajsetletnice postavitve spomenika trebškim partizanom. Iz Lonjerja se je priklatil povsod pričujoči Oskar Kjuder, in tako se je začelo.

Dovolite mi, da odprem oklepaj: vprašali so me, kaj pomeni izraz, ki ga večkrat rabimo; organski izobraženec, borec za kulturo... Odgovarjal sem, da je to tisti izobraženec, ki se postavlja v službo delavskega razreda in ga v kulturni in politični dejavnosti organizira in vodi. Take delavski sloj daje večkrat iz svoje srede, marsikdaj pa izhajajo tudi iz tako imenovanih samostojnih izobraženskih vrst. Toda samostojen izobraženec lahko živi ob narodni ali družbeni skupnosti, toda tako jo le ošibi. Treba se je tudi odreči visokosti besed, ako niso ustrezne, in si, če je treba, trgati rokave na hrapavih deskah prosvetnih društev (ali ob-

činskih svetov), sekcij. Le tako lahko da izobraženec svojemu ljudstvu, razredu, ki mu služi, potrebne samozavesti, miselnega orožja za boj in zmago.

Poglejte tedaj, vi, osamljeni pisatelji, pesniki in filozofi, ki ne vidite dlje od male dvoranice. Kulturnega doma, Oskarja Kjudra, Luciana Padovana. Glasbenik in občinski svetovalec, zborovodja in politični organizator...

Od dirigentskega podstavka do zaprašenega klavirja: poskusil sem akord in opazil, da nekaj tipk sploh ne daje glasu od sebe. Še enkrat, in spet isto.

«Kako moreš igrati in dirigirati s takim klavirjem?»

«Nič ni lažjega, ko pritisnem tipko, ki je nema, noto zapojem.» «Predavanj bi še bilo treba, šport pa se ugodno razvija, mladina dela...» pravi Lucian.

Spet je zaživel prosvetno društvo slovenske vasi. Ljudstvo je na naši zemlji kovač svoje kulture, Kdor hoče slediti tej kulturni, naj se ji ukloni. Dobro srečo tudi vam, trebški tovariši...

STOJAN SPETIC

Koncert v Kulturnem domu

Slovenska prosvetna zveza priredi v soboto 24. t.m. v Kulturnem domu v Trstu koncert Akademskoga pevskega zbora Tone Tomšič iz Ljubljane. Zbor bo izvajal umetne in narodne pesmi. Vstopnice bodo tri dni pred koncertom v Tržaški knjigarni in uro pred pričetkom pri bagajni Kulturnega doma. Vstopnina 500 lir. Pevci in dijaki imajo popust.

Zbor „Srečko Kosovel“

Izreden gost na nedeljskem koncertu v Trebčah bo moški pevski zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine. Ta zbor je bil ustanovljen v začetku leta 1946. Ustanovili so ga člani kolektiva, delavci in uslužbenici. Lesno industrijskega podjetja Ajdovščina-LIPA, ter s tem prevzeli pomembno nalogo nadaljevanja pevske tradicije in posredovanja prelepe slovenske pesmi najširšim množicam.

Težka in odgovorna je bila ta naloga, saj je bilo mnogokrat potrebno dosti osebnega odpovedovanja in požrtvovalnosti, bodisi za to, da je zbor ostal vseskozi aktiven, bodisi za to, da je svoj repertoar večal tako številčno kot kvaliteto.

Z vztrajnostjo je zboru uspelo naščitirati precejšnje število partizanskih, umetnih in narodnih pesmi, tako da je lahko priredil koncerte

v raznih krajih ožje domovine in izven nje.

Poleg številnih nastopov ob raznih proslavah in odkritjih spomenikov padlim v NOB, se je zbor dvakrat udeležil tudi mednarodnega tekmovanja pevskega zbora v Gorici, kjer je v močni konkurenci zasedel drugo, oziroma tretje mesto.

Zbor je sodeloval tudi na mednarodni prireditvi »Canzoniere internazionale dei ribelli« v Bologni in v Reggio Emilii, spomladi letos pa je bil na daljši turneji po Hrvaški in Sloveniji. Vsi koncerti so lepo uspeli, bili so dobro obiskani in kritika je bila vselej pozitivna.

Pred devmi leti se je zbor preimenoval v pevski zbor »Srečko Kosovel« ter je tako prevzel tradicijo svetovno znanega partizanskega zbora, ki je širil slovensko pesem v prvem povojnem obdobju.

70-letnica prosvetnega društva „Slavec“ v Ricmanjih

Prosvetno društvo »Slavec« v Ricmanjih bo v nedeljo 9. oktobra slovesno proslavilo 70-letnico svoje ustanovitve. Vaščani v Ricmanjih se že pripravljajo na ta izredni praznik. Pevski zbor se marljivo vadi. Vodi ga pevovodja Vlado Švara. Proslava bo združena z velikim koncertom pevskega zbora in godbe.

Prosvetno društvo »Slavec« je bilo ustanovljeno v podobnih okoliščinah kot druga slovenska prosvetna društva na Tržaškem. Mnogo obetajočemu razmahu v prvih letih svojega življenja so sledila tragična leta prve svetovne vojne, ki so društveno delovanje popolnoma ohromela. Po končani vojni je tudi to društvo ponovno zaživel, toda žal, le za krajšo dobo. Nastopil je fašizem, ki je najprej onemogočil sleherni dejavnost, nato pa društvo nasilno razpustil ter uničil njegovo imovino. Slovenska beseda in pesem sta morali za dve desetletji utihniti.

Po osvoboditvi leta 1945, za katero so tudi prebivalci Ricmanj dali velik doprinos, je društvena dejavnost ponovno zaživila in že leta 1946 je bila v Ricmanjih svečana proslava 50-letnice prosvetnega društva. Tudi 60-letnico je društvo slovesno proslavilo.

Na gornji sliki: pevski zbor »Slavec« pred 12. leti.

Naša književnost v prevodih

V reteromanskem listu »Gasetta Romontscha«, ki izhaja v Mustéru (Grison-Graubünden) v Švici in šteje že 110. letnik, je začel aprila letos izhajati kot podlistek Jurčičev roman »Jurij Kozjak«. Naslov romana v reteromanskem prevodu se glasi: »Zagrenders Gianitschars e Gieri Kozjak, roman historic da Giuseppe Jurci«.

Jurčičeva dela so doslej prevedena v 46 jezikov.

Sarajevska založba »Svetlost« je izdala Prežihovo »Jamnico«. Do dela je bilo že pred več leti prevedeno v srbohrvaščino.

Beograjska založba »Prosveta« prapravlja celotno izdajo Prežihovega zbranega dela v srbohrvaščini.

V New Yorku je izšla pri založbi »The Vanguard Press« antologija sodobne jugoslovanske proze. V knjigi je zastopanih deset avtorjev, med katerimi, žal, ni nobenega predstavnika makedonske književnosti. Od Slovencev sta v antologiji zastopana le dva: Prežihov Vranc in Ciril Kosmač.

Pri beograjski založbi »Kultura« je izšla Kardeljeva knjiga »Beležke o naši družbeni kritiki«. Knjiga je seveda pisana v srbohrvaščini. To delo je še prei izšlo v slovenščini. Izdala ga je Državna založba Slovenije.

Pesmi Slovenske Benečije

Prosvetno društvo »Ivan Trinka« v Cedadu je izdalo knjigo z naslovom »Oj, Božime«. V njej so objavljeni slovenske beneške narodne pesmi in pesmi Ivana Trinka, Antona Birtiča, Petra Podreke, Izidorja Predana, Staneta Jamnikarja in drugih beneških avtorjev. Knjigo je uredil Anton Birtič, vodja znanega ansambla »Beneški fantje«.

France Bevk je v spremni besedi tako-le zapisal: »Dlje ko pesmi prebiram, bolj toplo mi je pri srcu. Narodne pesmi, ki me oplajajo s svojim bogastvom in lepoto. Pesmi Petra Podreke in Ivana Trinka so mi kot dobri stari znanci. In nato vsi tisti, ki danes hodijo po poti Ivana Trinka in pojejo v njegovem duhu. Preproste so te pesmi, nastale iz ljubezni do materinega jezika, domače, lahko dostopne razumevanju in srcu. Kadar jih slišim peti (mnoge pesmi so namreč uglasbene in jih poje ansambel »Beneški fantje«). Op. uredn.) se mi zdijo živ odmev lepih sončnih dolin in bregov Beneške Slovenije«.

Cena knjige v starih časih

Statistike kažejo, da knjige najbolj krčevito kljubujejo tendencam višjih cen. In kljub temu je knjiga ceneno blago. Seveda gre za to, kaj hoče kupec od knjige. Če gre le za knjigo, ki naj bravcu prežene dolg čas, ga »rahlo pretrese« ali celo »razbremeni« vsakodnevnih napetosti (četudi z vsebino, ki je podobna razpetemu dežniku), tedaj je skorajda škoda denarja za knjigo. Toda ko gre za tako knjigo, ki se ob branju zasidra v dušo, živi v bravcu, ga še dolgo vznemirja, dramati ali navduši, da jo znova bere, razmišlja in govori o njej, tedaj je taka knjiga »blago«, ki je kljub visoki ceni še vedno poceni.

Zgodovina nam pove, da je bila povprečna cena knjige v času, ko smo tudi Slovenci dobili prve knjige, eden do dva goldinarja. Goldinar je štel 60 krajcarjev. Dnevni zaslužek zidarja ali mizarja za 10-12 urno delo je dosegel 6 krajcarjev. Torej je bila knjiga tedaj zelo drago blago. To vidimo tudi iz naslednje primerjave:

Letni zaslužki oziroma prejemki so dosegli v tem času: zdravnik 16 goldinarjev, pek 12, učitelj 3 in pol, dekla samo poldrugi goldinar in nekaj »nagrade« v naturalijah. Naturalije so imele naslednje cene: za 1 in pol goldinarja se je dobilo 59 kg govejega mesa (brez kosti), ali dve teleti, ali 15 mladih prašičkov, ali 26 gosi, ali 1500 jajc. Za knjigo »Novi Testament«, ki je izšla leta 1534 in ki je stala 2 goldinarja in 8 krajcarjev, je kupec moral plačati toliko kot za pol kvintala zvežega masla.

